

SECTION: MILITARY AFFAIR

DOI 10.70286/ISU-08.04.2026.007

ЯКИМ МАЄ БУТИ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ДРОН (MILITARY POLICE DRONE)

Гринчук Олександр

магістр військового управління, полковник,
начальник управління з питань запобігання,
виявлення та припинення правопорушень –
заступник начальника Головного управління
Військової служби правопорядку у Збройних Силах України,
Київ, Україна

ORCID: 0009-0004-6576-1342

Романенко Євген

доктор наук з державного управління, професор,
полковник, провідний науковий співробітник,
Центральний науково-дослідний інститут
Збройних Сил України, Київ, Україна

ORCID: 0000-0003-2285-0543

Захарчук Роман

аспірант

Київський університет права
Національної академії наук України, Київ, Україна

ORCID: 0009-0003-1725-8032

Постановка задачі. Сучасні умови ведення війни та трансформація завдань Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (ВСП) актуалізують потребу у запровадженні інноваційних технічних засобів контролю, фіксації та реагування. Військово-поліцейський дрон розглядається як спеціалізована безпілотна або роботизована система, здатна підтримувати діяльність військової поліції у правозастосуванні, оперативному аналізі, розслідуваннях та охороні військових об'єктів. Відсутність у національних нормативних документах чіткого концепту такого засобу визначає необхідність наукового осмислення його технічних, правових, організаційних та етичних параметрів.

Мета дослідження. Метою дослідження є розроблення концептуальної моделі військово-поліцейського дрона, визначення його класифікації, функціонального призначення та нормативного підґрунтя. Завдання включають формування технічних, правових та етичних вимог до таких систем, аналіз міжнародних стандартів НАТО, Доктрини ВСП ЗСУ (2025) та положень Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations (2022), а також рекомендацій щодо впровадження в практику діяльності ВСП.

Визначення. Військово-поліцейський дрон – це безпілотна або напівавтоматизована система військової поліції, що функціонує під контролем уповноваженого оператора та призначена для виявлення, фіксації та протидії злочинам і правопорушенням, порушенням військової дисципліни, військових злочинів та порушень норм міжнародного гуманітарного права. Крім цього, дрон забезпечує навчання, планування та оперативний аналіз діяльності Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, виконуючи моніторинг громадського порядку, охорону периметру, супровід колон, фіксацію правопорушень, документування доказів, контроль дотримання правил дорожнього руху та підтримку гуманітарних чи бойових операцій.

Класифікація та функціональне призначення. Військово-поліцейські дрони можуть бути повітряними, наземними, надводними або підводними, а також стаціонарними. Залежно від профілю застосування вони можуть виконувати роль спостережних, розвідувальних, аналітичних або мультирольових платформ. Всі дрони мають частковий рівень автономності, при цьому кінцеві рішення щодо застосування сили чи втручання у права людини ухвалює оператор-людина.

Функціонально такі системи призначені для моніторингу та забезпечення дисципліни у місцях дислокації, фіксації правопорушень, підтримки розслідувань і документування доказів відповідно до Berkeley Protocol, участі у бойовому та післябойовому аналізі, навчальних та планувальних заходах, контролю за дотриманням правил дорожнього руху, охорони периметру потенційно небезпечних об'єктів, супроводу військових колон, реагування на надзвичайні ситуації, а також здійснення доставки гуманітарних вантажів або логістичної підтримки у важкодоступних місцях.

Результати. У ході дослідження сформовано концептуальну модель військово-поліцейського дрона, визначено його класифікацію та функціональне призначення. Встановлено ключові технічні вимоги: стійкість каналів зв'язку до радіоелектронної боротьби, здатність працювати у складних погодних умовах та в нічний час, інтеграцію із системами ВСП та стандартизовані формати телеметрії. Правові та етичні вимоги включають заборону автономного застосування сили, дотримання прав людини, пропорційність втручання у приватність та прозорі механізми аудиту даних. Використання штучного інтелекту обмежується допоміжним аналізом зображень та оповіщенням про аномалії, без ухвалення рішень, що впливають на права чи безпеку людей. Нормативне підґрунтя включає документи НАТО (AJP-3.2.3.3 / STANAG 2296; STANAG 2226 / ATP-3.7.2; STANAG 4671), Доктрину ВСП ЗСУ (2025), законодавство України та Berkeley Protocol.

Висновки. Військово-поліцейські дрони здатні стати ключовим елементом модернізації системи правопорядку у Збройних Силах України. Вони підвищують ефективність патрулювання, розслідувань, охорони периметру, управління підрозділами та фіксації подій відповідно до міжнародних стандартів. Впровадження таких систем потребує нормативного регулювання, розроблення спеціальної доктрини та стандартизованих технічних вимог.

Сумісність із практиками НАТО забезпечить підвищення рівня безпеки, дисципліни та правопорядку у військовому середовищі та ефективне використання роботизованих технологій у діяльності ВСП.

Використані джерела (нормативне підґрунтя)

1. Союзна спільна доктрина військової поліції (STANAG 2296 (Edition 1) / AJP-3.2.3.3 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MILITARY POLICE); ;
2. Інженерно-авіаційне забезпечення. Вимоги до льотної придатності безпілотних авіаційних комплексів (STANAG 4671 Ed. 3 / AEP-4671 Ed. B Unmanned Aircraft Systems Airworthiness Requirements (USAR));
3. Об'єднана військова поліція НАТО (STANAG 2085 (Edition 4) NATO COMBINED MILITARY POLICE);
4. Військова поліція НАТО. Керівництво та процедури (STANAG 2226 (Edition 2) / ATP-3.7.2 (Edition A, Version 1) NATO MILITARY POLICE GUIDANCE AND PROCEDURES);
5. Керівництво та процедури Військової поліції НАТО в оперативної діяльності (STANAG 2226 (Edition 3) / ATP-3.7.2 (Edition B, Version 1) GUIDANCE AND PROCEDURES FOR NATO MILITARY POLICE IN OPERATIONS)
6. Доктрина Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (2025);
7. Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations (2022);
8. Закон України “Про оборону України”;
9. Закон України “Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України”.